หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

การออกแบบการวิจัยและระเบียบวิจัย

ในบทที่ 2 นี้ จะกล่าวถึงการออกแบบการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจและวิธีปฏิบัติทางการบริหารงานบุคคลกับค่านิยมที่มุ่งพัฒนาประเทศของข้าราชการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทยากจน (โปรดดูในภาคผนวกที่ 4)

โดยผู้วิจัยจะได้ศึกษาโดย

2.1 การให้คำนิยามแนวความคิดที่สามารถวัดได้

2.2 เครื่องมือในการวิจัย

2.3 การออกแบบสุ่มตัวอย่าง

2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (data collection procedure)

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การให้คำนิยามแนวความคิดที่สามารถวัดได้ *

เพื่อที่จะทดสอบสมมุติฐานต่าง ๆ ในข้อ 1 นั้น ทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตามจะต้องได้รับการให้คำนิยามแนวความคิดที่สามารถวัดได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นการกำหนดประเภท สำหรับข้อมูลที่เป็นนามบัญญัติ (nominal data) และในรูปแบบของการกำหนดมาตรวัด (measuring scales) สำหรับข้อมูลที่แบ่งตามมาตรต่าง ๆ (ordinal data) ดังจะได้กล่าวต่อไปข้างล่างนี้

---

* โปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถามที่แนบมานี้ประกอบด้วย.

2.1.1 การให้คำนิยามที่สามารถวัดได้ของตัวแปรลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจ มีดังนี้ (โปรดดูจากแบบสอบถาม ในภาคผนวก 1)

(1) หน่วยงานที่สังกัด (DEPT) :
- กรมการพัฒนาชุมชน =1
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน =2
- กรมอนามัย = 3
- กรมส่งเสริมการเกษตร =4

(2) สถานที่ทำงาน (WKP) :
- กรุงเทพ = 1
- ไม่ใช่กรุงเทพ =2

(3) ภูมิลำเนา (DCILE) :
- ภาคกลาง - 1
- ไม่ใช่ภาคกลาง =2

(4) อายุราชการ (TENURE) :
- 1 - 15 ปี = น้อย
- 16-30 ปี = ปานกลาง
- 31-40 ปี = มาก

(5) ระดับ(ชั้น) (GS) :
- 1-3 = ต่ำ
- 4-6 = กลาง
- 7 ขึ้นไป = สูง

---

* สัญญลักษณ์ที่ใช้ในตัวพิมพ์คอมพิวเตอร์ตามโปรแกรม.

(6) ตำแหน่ง (PSIT) :

- เสมียนพนักงาน = ต่ำ
- ประจำแผนกและหัวหน้าแผนก = กลาง
- หัวหน้ากองขึ้นไป = สูง

(7) เงินเดือน (WAGE) :

- 4,000 บาทลงมา = ต่ำ
- 4,001–7,000 บาท = กลาง
- 7,000 บาท ขึ้นไป = สูง

2.1.2 การให้คำนิยามที่สามารถวัดได้ของตัวแปรวิธีปฏิบัติทางการบริหารงานบุคคลมีดังนี้

(1) หลักเกณฑ์ในการพิจารณาขึ้นเงินเดือนสองขั้น (CRITEW) :

- 1 – 2.0 ไม่ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเลย
- 2.1 – 3.1 ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาปานกลาง
- มากกว่า 3.2 ใช้เกณฑ์ในการพิจารณามาก

($\bar{X}$ = 2.6, S.D. = 0.5)

(2) การลงโทษทางวินัย (D)

- ไม่มีการลงโทษเมื่อมีผู้กระทำผิด และมิได้ปูนบำเหน็จสำหรับคนที่ปฏิบัติงานดีเด่น =1 (ไม่ได้ลงโทษตามโทษานุโทษ)
- มุ่งแต่ลงโทษแต่เพียงอย่างเดียว = 2 (ยังดีกว่าข้อ 1)
- ลงโทษตามโทษานุโทษของการกระทำผิด = 3

2.1.3 การให้คำนิยามที่สามารถวัดได้ของตัวแปรค่านิยมที่มุ่งพัฒนาประเทศ (ระดับของค่านิยมที่มุ่งพัฒนาประเทศจะคิดจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตของตัวแปรทั้ง 10 ตัว คือ ค่านิยมที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงจนถึงค่านิยมที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลของงาน หรืออาจจะน้อยกว่า 10 ตัว หากค่าของที (t = value) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หลังจากมีการทดสอบเพื่อหา "ความคงเส้นคงวาภายใน" (method of internal consistency)

แล้ว ผลจากการวิจัยปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยเลขคณิต = 2.5 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.=0.5 ทำให้สามารถแบ่งมาตรวัดนิยมที่มุ่งพัฒนาประเทศได้ 3 ระดับ

- 1.0 – 1.9 (ต่ำ)
- 2.0 – 3.0 (ปานกลาง)
- มากกว่า 3.1 (สูง)

2.2 <u>เครื่องมือในการวิจัย</u> ในการวิจัยครั้งนี้นอกจากจะมีการเก็บข้อมูลเอกสารและการสังเกตแล้ว ข้อมูลส่วนใหญ่จะได้จากแบบสอบถามข้าราชการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทยากจน

1.2.1 แบบสอบถาม แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

(1) ส่วนแรกเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่

- หน่วยงานที่สังกัด
- สถานที่ทำงาน
- ภูมิลำเนา
- อายุราชการ
- ระดับ (ชี)
- ตำแหน่ง
- เงินเดือน

} ข้อ 1–7 เป็นแบบสอบถาม

(2) ส่วนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบริหารงานบุคคล ซึ่งได้แก่

- หลักเกณฑ์ในการพิจารณาขึ้นเงินเดือนสองขั้น
- การลงโทษทางวินัย

} ข้อ 8 – 9 ในแบบสอบถาม

---

* โปรดดูแบบสอบถามในภาคผนวกนี้.

(3) ส่วนที่สามเป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับค่านิยมที่มุ่งพัฒนาประเทศ ซึ่งพิจารณาจากค่านิยมที่มีต่อสิ่งเหล่านี้ คือ

- ความเปลี่ยนแปลง
- การยอมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
- ความอดกลั้น
- ความเสมอภาค
- การพัฒนาเศรษฐกิจ
- ความห่วงใยในชาติ
- การไม่คำนึงถึงตนเอง
- การกล้าเสี่ยงในการปฏิบัติงาน
- ความผูกพันในงาน
- การมุ่งที่จะปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล

} ข้อ 10–19 ในแบบสอบถาม

แบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นได้รับการทดสอบล่วงหน้าแล้วและยังได้รับการทดสอบโดย"สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอัลฟ่า" เพื่อหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ซึ่งปรากฏว่าคำตอบที่ใช้มีค่าความเชื่อถือได้ 0.42634 ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้ไคสแควร์และเพียร์สัน อาร์ โดยผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เอส พี เอส เอส ในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ระดับนัยสำคัญ .05 ขึ้นไปเป็นหลัก

2.3 <u>การออกแบบสุ่มตัวอย่าง</u> (sampling design)

การคัดเลือกตัวแบบประชากรที่จะศึกษาในครั้งนี้จะคัดเลือกโดย 2 ขั้นตอน โดยมีกรมทั้งสี่และข้าราชการในกรม (ตั้งแต่ ชี 1 – ชี 10) เป็นหน่วยปฐมภูมิและทุติยภูมิ (primary and secondary units)ตามลำดับทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเน้นพื้นที่ 38 จังหวัดตามแผนพัฒนาชนบทยากจน พ.ศ.2525–2529 เป็นหลัก กรอบของการคัดเลือกตัวแบบประชากร (sampling frame) อันประกอบด้วยรายชื่อของข้าราชการทั้งสี่กรม และเรียงตามลำดับจากชีสูงมาต่ำ จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จากประชากรทั้งสิ้น 12,079 คน ด้วยวิธี stratified sampling ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน โดยใช้เกณฑ์การสุ่มตัวอย่างของ วิลเลียม จี.โครัน

(William G.Coohran) ซึ่งแสดงให้เห็นดังนี้ [1]

ตารางที่ 1 แสดงเกณฑ์การสุ่มตัวอย่าง

หน่วยงานที่สังกัด	จำนวนประชากร (คน)	สุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญ .05	คิดเป็นร้อยละ
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย	3,059	96	25
กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ	2,006	66	17
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	9,424	173	45
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	1,590	50	13
	12,079	385	100

โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามออกไปในเขต 38 จังหวัด ยากจนตามแผนพัฒนาชนบทยากจน พ.ศ.2525-2529 ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2526 จำนวน 385 ฉบับ ได้รับคำตอบกลับคืนมาจำนวน 308 ฉบับ ในวันที่ 20 ตุลาคม 2526 คิดเป็นร้อยละ 80

2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากจะรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแล้วยังได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากห้องสมุด การสังเกต การสัมภาษณ์ เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับประวัติความ

---

[1] William G.Coohran, Sampling Techniques (New York : John Wiley Sons, 1966), passim.

เป็นมาของหน่วยงานบรรยากาศในการปฏิบัติงาน วิธีปฏิบัติทางการบริหารงานบุคคลที่ไม่ปรากฏในระเบียบหรือพระราชบัญญัติ

2.5 <u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u> (data analysis pracedure)

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ซึ่งจะมีทั้งหาค่าความถี่ (frequencies) และตารางคูณไขว้ (crosstabulation) เมื่อหาค่าไคสแควร์ (χ^2) และเพียร์สัน อาร์ (pearson's r)